

skulde ogsaa have den Virkning paa mig, at jeg skulde have deeltaget i at bevilge den her anførte Sum, naar denne Sum var forlangt i Genhold til en samlet Plan, som gav os en Oversigt over, hvorledes man vilde anvende disse forskjellige Arter Statsindtægter til fremdeles at lønne Geistligheden med paa en mere ordentlig og regulair Maade. Den Indvending, som man gjør, naar man siger, det vil dog ikke kunne træde i Kraft, thi man kan ikke tage fra de Levende, og man maa dog i Mellemtiden, inden man kommer til at fuldstændiggjøre en saadan Plan, være fattet paa at give Bidrag af Statskassen, er vistnok ikke rigtig; thi paa den ene Side vil der, ligesom der vil føles Savn, hvortil Staten maa yde Noget, i Mellemtiden ogsaa blive frigjort en Mængde Midler, eller idetmindste afskillige Midler, naar Planen først foreligger, og paa den anden Side vil man først kunne overse Udstrækningen af de Krav, som gjøres paa Statskassen, naar man har Planen liggende for sig i sin Heelhed; men, begynder man først at gaae ind paa smaa aarlige Bidrag og smaa aarlige Forøgelser, forinden man kan overse det Hele, vil man, inden man kommer til Slutningen, være gaaet ind paa saa store Summer, at man ikke mere vil kunne komme tilbage deraf, uden igjen at træde i Kamp med de personlige Krav. Det er ogsaa hyppigt blevet sagt, at de Indtægter, hvormed Statskassen ad indirecte Veie lønner Geistligheden, i det Hele taget ere knappe nok til behørigen at lønne denne Klasse Embedsmænd med; om det er saaledes eller ikke, vil jeg her slet ikke gaae ind paa, og til at domme derom have vi heller ikke det fuldstændige Materiale; men, jo mere dette er sandt, desto nødvendiger er det, at vi ikke begynde at give Tilskud, førend vi have de fornødne Opgivelser, som kunne sætte os istand til at overskue det Hele. Jeg troer, at det er en meget billig Fordring, at vi først faae den hele Plan at see, forinden vi begynde med noget Tilskud, og jeg troer ikke, at man kan sige, at vi ville nægte Tilskud til de geistlige Embedsmænd, som trænge dertil, fordi vi i dette Dieblik nægte Saadant. Det er ikke paa nogen Maade min Mening, som har deeltaget i dette Forslag, at nægte

nogensomhelst geistlig Embedsmand, hvis Lønning virkelig er for lille, et passende Tillæg, og dog vil jeg fremdeles nægte denne Sum; thi jeg veed ikke, hvortil den bliver given, jeg veed ikke, hvor disse Embeder ere, og jeg veed ikke, hvilke Hjelpekilder den geistlige Bestyrelse har til at raade Bod paa Savnene, jeg siger ikke nu strax, men i Tidens Længde. Jeg troer, at den ærede Minister lader sig meget for meget binde af en halv Betragtning — eller maaskee den er mere heel, end jeg efter hans egne Ord foreskilder mig — af, hvortil Kirkens Eiendom gaaer, og hvor Statens Herredom begynder. Jeg troer, at Meget af det, som hindrer os fra at faae de nødvendige Oplysninger og den fornødne Oversigt over denne Sag, er denne bestandige Vigen tilbage fra at betragte de Indtægter, hvilke der paa denne Maade raades over, som andre Statsindtægter, hvormed Embedsmænd lønnes; saalænge vi ikke komme ud over denne Betragtningensmaade, komme vi ikke til at gjøre noget bestemt Skridt fremad. Naar man taler om, paa den ene Side at fordrer, at Sognet selv skal betale de Geistlige, og paa den anden Side at gjøre Krav paa at betragte de Tilskud, som Menigheden giver, som en Skat, der paa Statens Begne ydes og indbetales directe, og man søger at fremhæve den Modsetning, som er deri, saa troer jeg, man tager feil; vi mene, at, naar der ikke bliver behørigt opkrævet og beskattet i visse Sogne, for at bære de Udgifter, som paaligge dem til Geistlighedens Lønning, men man viger tilbage fra denne Opkrævning, saa gjør man en urigtig Fordeling af den hele Bessatning. Det er Systemet i denne Art Bessatning, at Bessatningen foretages med Statens Sanction, efter Statens Love, men directe i Menigheden; og, naar der forsømmes at beskattes og opkræves tilbørligt i den ene Menighed, og der, for at bøde derpaa, gives Tilskud af Statskassen, da lader man de andre Menigheder betale ogsaa for denne, og det troe vi er en Uret, der begaaes, og som vi ikke for Diebliket have andre Midler til at bøde paa, end ved at inddrage de Tilskud, som gives, og nøde de vedkommende Myndigheder til at gjøre Brug af Magten til at opkræve denne Skat directe de Steder, hvor Bessatningen, som vi formode,